

Сучасна українська мова

Тип	професійної та практичної підготовки
Код	ОК-6
Семестр	4
Загальна кількість кредитів/годин	4 /120
Форма контролю	іспит
Викладач	старший викладач кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Митько Н. А.
Необхідні обов'язкові попередні та супутні навчальні дисципліни	сучасна українська мова: лексикологія, сучасна українська мова: фонетика, історія української мови, вступ до мовознавства, українська діалектологія
Місце у структурно-логічній схемі	ОК-6 Сучасна українська мова викладається на другому році навчання
Форми навчання	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Критерії оцінювання	поточний контроль – 64 б., підсумковий контроль – 36 б.
Мова викладання	українська

Зміст навчальної дисципліни

Морфологія як учення про граматичні класи слів (частини мови). Граматичне значення слова. Способи вираження граматичних значень. Граматична форма як засіб мовного вираження граматичного значення слова. Поняття граматичної категорії. Класифікація частин мови.

Іменник. Визначення іменника як частини мови, його категоріальне значення. Лексико-граматичні розряди іменників: власні й загальні назви, конкретні (предметні й речовинні, збірні й одиничні) та абстрактні іменники. Граматичні особливості лексико-граматичних розрядів іменників. Категорія істот і неістот.

Категорія роду іменників. Морфологічне, словотвірне, синтаксичне та лексичне вираження категорії роду іменників. Поділ іменників за родами. Іменники спільного роду. Родова диференціація невідмінюваних іменників. Значення категорії числа іменників. Однина, множина, двоїна іменників. Засоби вираження семантико-граматичного числа іменників. Граматичне число іменників: сингулятиви й плуративи. Відмінкова система сучасної української мови. Семантика морфологічних відмінкових грамем. Відмінювання іменників. Поділ іменників на відміни. Тверда, м'яка та мішана групи іменників. Парадигматичні ознаки іменників I, II, III, IV відмін. Іменники поза відмінами. Відмінювані й невідмінювані аббревіатури. Особливості відмінювання іменників тільки множинної форми (загальних множинних іменників, множинних топонімів).

Прикметник. Загальна характеристика прикметника, прикметникове значення ознаки та засоби його вираження. Морфологічні ознаки прикметників. Синтаксичні функції

прикметників. Лексико-граматичні розряди прикметників. Категорія ступеня вияву ознаки прикметників. Словозміна прикметників. Поділ прикметників на групи. Відмінкові форми прикметників твердої та м'якої груп. Особливості відмінювання прикметників із компонентом *-лиций*.

Числівник. Широке й вузьке розуміння числівника як частини мови. Загальна характеристика числівника. Значеннєві розряди числівників: означено-кількісні (власне кількісні, збірні, дробові), неозначено-кількісні, порядкові числівники. Структурні розряди числівників. Морфологічні категорії числівників. Сполучуваність числівників із іменниками. Словозміна числівників. Особливості наголошування числівників при словозміні.

Займенник. Загальна характеристика займенника. Морфологічні категорії займенників. Синтаксичні властивості займенників. Значеннєві розряди займенників. Функції займенників. Класифікація займенників за співвідношенням із іншими частинами мови. Відмінювання займенників. Історія формування займенників.

Програмні результати навчання, визначені в освітній програмі:

ПРН-8.	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.
ПРН-9.	Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
ПРН-10.	Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
ПРН-11.	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
ПРН-12.	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН-14.	Використовувати мову(-и), що вивчається(-ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
ПРН-15.	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ПРН-16.	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН-17.	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.